

Röster om

unga
JOBB

En bok från Swedbank och Sparbankerna om
möjligheter, samhällsengagemang och framtidstro.

Första upplagan

Utgiven av: SparbanksAkademin

Underlag rapport: UpGrades Education Sweden AB

Texter: Swedbank AB, Karin Cedronius

Form: Swedbank AB

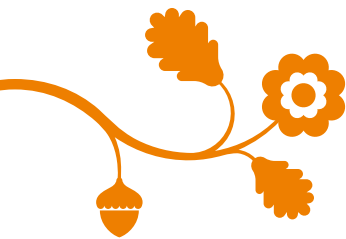
Foto: Swedbank AB, Johnér bildbyrå, Thinkstock, privata bilder

Tryck: Intellecta Infolog, mars 2011

Röster om

unga JOBBA

En bok från Swedbank och Sparbankerna om
möjligheter, samhällsengagemang och framtidstro.

Förord

Swedbanks och Sparbankernas verksamhet vilar på en grund av starkt samhällsengagemang i samklang med historiska och framtida utmaningar. För det är bara om det går bra för de samhällen där vi verkar som det i längden kan gå bra för oss. Att bidra till att försöka förändra samhället till det bättre är inte färdigt. Många barn och unga växer fortfarande upp i otrygghet både i hemmet och i skolan. Många unga får inte chansen att visa vad de kan på arbetsmarknaden.

Under 2009 började en tanke ta form, dels i Swedbank och dels ute i sparbanksrörelsen. Oberoende av varandra hade man i de båda organisationerna börjat fundera på hur Sverige ska få bukt med ungdomsarbetslösheten på nationell nivå och samtidigt bidra till att ungdomar väljer att stanna i hembygden. Det var först när Swedbank och Sparbankerna gemensamt började diskutera frågan som man kunde konkretisera problemet och börja skissa på en lösning. Det som kom ut ur diskussionerna var Unga Jobb.

Idén bakom projektet var förvånansvärt enkel: Det är genom att ha haft ett jobb som man kan få ett nytt, och därför är en praktikplats en av de bästa ingångarna till arbetsmarknaden. Swedbank och Sparbankerna har ett utbrett kontorsnätverk i hela Sverige. På de allra flesta av dessa kontor finns goda möjligheter att ta in praktikanter. När man sedan lade till våra företagskunder, som också har ett behov att få in ung arbetskraft, så började vi komma upp i ett nästan rikstäckande underlag av potentiella praktikplatser. Samarbetet med arbetsförmedlingen, som fungerar som kontaktytan mellan bankerna och praktikanterna, var den sista viktiga pusselbiten.

Genom Unga Jobb försöker vi bidra till att skapa en lite tryggare framtid för ungdomar som riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden. Med fler praktikplatser för unga och en utvidgad dialog med makthavare vill vi få ner ungdomsarbetslösheten och samtidigt öka mångfalden inom näringslivet.

När det första året nu summeras kan man konstatera att utfallet har överträffat förväntningarna. Under 2010 skapade projektet 2 000 praktikplatser, varav 150 på Swedbank och Sparbankerna.

Swedbanks och Sparbankernas medarbetare och många företagskunder är djupt engagerade och vill ställa upp med tid, kompetens och nätverk för att hjälpa arbetslösa ungdomar. Vi vill rikta ett stort tack till alla som hittills har bidragit och ser med positiv förväntan fram emot ett fortsatt gemensamt samhällsengagemang.

**Michael Wolf, vd och koncernchef Swedbank och
Övind Neiman, vd Sparbankernas Riksförbund**

Innehållsförteckning

Unga utan jobb – ett gemensamt problem 9

Av Arbetsförmedlingens generaldirektör
Angeles Bermudez-Svankvist.

Ett år med Unga Jobb 10

Projektledaren Patricia Kempff berättar.

Skrivet i pressen 16

Fullt ös i Östergötland 20

Om att kunna ena en hel region i en gemensam sak.

Om att få en chans 22

Ulrika Tamm bloggar.

Röster om Unga Jobb 27

Varför praktik? 31

Vad är en lyckad praktik? 41

Vad händer sedan? 57

Drömmar om jobb 64

Massivt pådrag i Bergslagen 66

Så här gick det till i Lindsberg, Nora och Ljusnarsberg.

En praktikants dagbok 68

Krafttag i Blekinge 74

Så här gick det till i Karlshamn och Olofström.

Checklista för arbetsgivare 76

Checklista för praktikanter 79

Till sist 82

Personaldirektören på Swedbank,
Marie Hallander Larsson, blickar framåt.

- Det är viktigt att olika samhällsaktörer bidrar till att ta tillvara den resurs som finns hos ungdomar, säger Arbetsförmedlingens generaldirektör Angeles Bermudez-Svankvist.

Unga utan jobb – ett gemensamt problem

Dagens ungdomsgeneration är antagligen världshistoriens mest utbildade, språkkunniga, beresta och datorvana samtidigt som de har erfarenhet från olika kulturer. Trots detta är arbetslöshetsnivån på en oacceptabelt hög nivå bland svenska ungdomar.

Svensk ungdomsarbetslöshet är hög även i ett internationellt perspektiv. Och den har sitt pris. För samhället handlar det om utebliven produktion, minskade skatteintäkter och ökade utgifter. För de unga är arbetslösheten ett tillstånd som inte bara drabbar deras ekonomi. Det ökar också risken för ett långvarigt utanförskap, som kan vara svårt att ta sig ur.

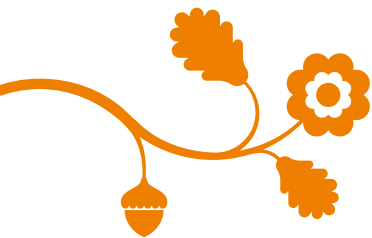
Unga arbetslösa är en heterogen grupp. Bakom siffrorna döljer sig studerande som söker extraarbete, den stadigt växande gruppen unga som har avslutat sin utbildning och så de som varken söker arbete eller studerar.

Det gör ungdomsarbetslösheten till ett mångfacetterat samhällsproblem. Därför är det viktigt att olika samhällsaktörer bidrar till att ta tillvara den resurs som finns hos ungdomar. Att motverka social exklusion bör ligga i allas intresse. Att använda den kraft och resurs ungdomar står för är inte bara en samhällsekonomisk vinst. Vår värdegrund stärks också genom att vi tar tillvara på det som ungdomar står för.

Swedbank och de fristående Sparbankerna tog för drygt ett år sedan initiativet till Unga Jobb – ett samarbetsprojekt med Arbetsförmedlingen – för att bidra till att motverka den höga ungdomsarbetslösheten.

Jag hoppas nu att Unga Jobb ska inspirera andra företag och kommuner i Sverige till att starta liknande satsningar. I takt med att fler privata företag och kommuner engagerar sig och tar in praktikanter kommer också fler inse vilka fördelar det skapar. För våra ungdomar, företag och samhället i stort.

Angeles Bermudez-Svankvist
generaldirektör Arbetsförmedlingen

Ett år med Unga Jobb

Det är senhösten 2009. Finanskrisens efterdyningar är fortfarande kännbara och ungdomsarbetslöshet i Sverige har landat på förfärande 29 procent. OECD:s rapporter visar att vi är bland de sämsta i Europa på att sysselsätta våra ungdomar.

I Swedbank och Sparbankerna finns en uttalad ambition att göra något; för ungdomarnas skull, för landets skull och inte minst för bankens skull. Med sina nära nog tvåhundraåriga traditioner av att leva i, med och av det lokala samhället är det en sedan länge känd sanning att en bank inte kan fungera om inte det omkringliggande samhället gör det. Mot den bakgrunden tar projektet Unga Jobb form.

– Vi började med en vilja att förändra. I dag, ett drygt år senare, har vi visat att det går, säger Patricia Kempff, eldsjälens som fick i uppdrag att göra verklighet av Swedbanks och Sparbankernas ambitioner.

”Det är klart att jag är nöjd, mer än nöjd. Vi är nog alla lite överraskade av kraften i det engagemang som har kanaliserats till projektet från så många håll.”

Under sitt första år har Unga Jobb genererat 2 000 praktikplatser åt arbetslösa ungdomar över hela landet, varav 150 inom Swedbank och Sparbankerna. Många av dem har fått fortsatt anställning i någon form. Andra har hittat motivationen att utbilda sig vidare och en absolut majoritet har lämnat erfarenheten bakom sig med stärkt självkänsla och självförtroende. Samtliga har dessutom fått en ny rad att lägga in i sitt cv.

– Det är klart att jag är nöjd, mer än nöjd. Vi är nog alla lite överraskade av kraften i det engagemang som har kanaliserats till projektet från så många håll, säger Patricia.

Ett år med Unga Jobb är en historia om hur stora företag kan göra skillnad, om de vill. Men det är framförallt berättelsen om hur ett lokalt engagemang kan omvandlas i konkreta handlingar som förbättrar livet för många, många unga människor.

Ungdomarna angår alla

Hur gör man då för att mobilisera en geografiskt spridd, decentraliserad organisation som just har tagit sig igenom en finanskris som heter duga?

– Unga Jobb angriper ett problem som det är lätt att identifiera sig med. Ungdomsarbetslösheten angår alla. Den drabbar de egna barnen, ens kompisar, släktingar och grannar. Alla vill hjälpa till. Det finns också en tydlig roll för oss att spela – initiativtagarens. Genom att själva erbjuda ungdomar praktikplatser kan vi inspirera och motivera andra företag på orten att göra likadant. Och om 597 bankkontor bestämmer sig för att engagera sina företagskunder, då händer det saker, säger hon.

Om Patricia Kempff

Gör: är sedan årsskifte 2009/2010 projektledare för Unga Jobb på Swedbank. Kom närmast från arbetsförmedlingen, där hon arbetat som coach. Har också jobbat på E-trade, Fair Play och i kommunikations- och mediebranschen.

Utbildning: Linjen för Personal- och Arbetslivsfrågor

Ålder: 39 år

Patricia har gjort praktik på ett rekryteringsföretag.

Att de positiva effekterna av projektet är så många underlättar naturligtvis också processen; ungdomar ges nya möjligheter, personalen känner stolthet och glädje samtidigt som varumärket stärks av att banken visar att man tar sitt samhällsansvar på allvar.

Närhet och lokalt engagemang

Unga Jobb börjar som ett pilotprojekt, i blygsam skala. Först är det tre bankkontor. Nästan genast knackar fler på dörren och vill vara med. Redan efter tre månader är det dags att gå ut på bred front.

– På flera orter fanns det redan initiativ i den här riktningen. För dem är Unga Jobb en bekräftelse och en inspiration att jobba vidare. För andra är det här något nytt som de själva är med och formar efter de förutsättningar som gäller just på deras ort. Initiativet till Unga Jobb må ha kommit från Stockholm, men det är ingenting utan närheten och det lokala engagemanget, säger Patricia.

Arbetsförmedlingens roll

De enda givna förutsättningarna för Unga Jobb är att praktiken ska vara i upp till 90 dagar, att den erbjuds ungdomar mellan 18 och 24 år* och att den förmedlas inom ramen för arbetsförmedlingens erbjudande om jobbgaranti för ungdomar. Och samarbetet med de lokala arbetsförmedlingarna har varit en av framgångsfaktorerna.

– Arbetsförmedlingen har kontakterna med de arbetslösa ungdomarna och kan ta fram lämpliga kandidater. Arbetsförmedlingen försäkrar också praktikanterna och står för ersättningen. Som arbetsgivare ansvarar man naturligtvis för att praktiken blir meningsfull och lärorik. Vi uppmuntrar också arbetsgivarna att, på alla sätt som är möjliga, fortsätta att stötta praktikanterna efter praktiktiden, säger hon.

Förväntningarna på Unga Jobb har övertäffats med råge. Vad händer nu?

– Vi fortsätter. Swedbanks och Sparbankernas satsning på ungdomar är långsiktig. Mobiliseringen kring praktikplatser är här för att stanna. Men vi ska också hitta nya former och samarbeten som skapar positiva värden för ungdomarna, samhället och banken. Jag tror att vi ska ta steget in i skolvärlden för att krympa avståndet mellan skolan och näringslivet, säger Patricia Kempff, fast beslutet att fortsätta göra skillnad.

*Ett fåtal praktikanter över 24 år har erbjudits praktik inom Unga Jobb.

Några konkreta resultat så här långt ...

- Unga Jobb startar i januari 2010 på initiativ av Swedbank och Sparbankerna.
- Redan i mars har 400 praktikplatser skapats runt om i Sverige. 50 av Swedbanks och Sparbankernas kontor är då engagerade i jakten på nya praktikplatser.
- På 12 månader har tusentals arbetslösa ungdomar tränat sig i att möta en presumtiv arbetsgivare.
- Uppskattningsvis har 250 Swedbank- och Sparbankskontor engagerat sig i Unga Jobb.
- I december 2010 har Unga Jobb genererat nästan 2 000 praktikplatser.

Bankman jagar jobb åt de unga

Ronny Mårtensson, vd för Åtvidabergs Sparbank, och några av hans kolleger i bankvärlden anser att ungdomsarbetslösheten i Östergötland har blivit ett allvarligt problem. Därför har de dragit igång projektet Unga Jobb, för att råda bot på problemet.

Dagens Industri 6 februari 2010

Samhällspolitiskt är det här viktigt för alla!

Unga Jobb är nödvändigt för att vända ungdomsarbetslösheten i Sverige, hävdar representanter för Swedbank och Företagarna som har brett lokalt engagemang i satsningen.

Norrköpings Tidningar 3 mars 2010

Rivstart för Unga Jobb

Projektet Unga Jobb har bara varit i gång ett par månader, men det börjar redan ge resultat, enligt Anna Sigurdsson Schedin, regional projektledare.

Östgöra Correspondenten 11 mars 2010

Börsföretag och banker satsar på unga

Trögstartat. Avståndet mellan kommunerna och näringslivet är milslångt. I tomrummet emellan hamnar ungdomarna som ofta går rakt ut i arbetslösheten efter avslutad utbildning. Nu satsar börsföretag och banker på att lösa problemet genom att erbjuda praktikplatser för unga.

Svenska Dagbladet 24 mars 2010

Varför startar ni en jobbsajt?

Swedbank och Sparbankerna lanserar en sajt där arbetsgivare och ungdomar kan mötas. Enligt projektledaren Patricia Kempff är syftet att få fler unga ut i arbetslivet.

Svenska Dagbladet 7 juli 2010

Första praktiken gav jobb

Frida Eskilsson fick chansen genom Swedbanks arbete med Unga Jobb. Efter praktiken fick hon stanna kvar på kontoret i Lessebo.

Smålandsposten 30 juli 2010

Näringsliv och politik måste tänka nytt för att ge unga jobb

Vi har som företagare mycket att förlora om vi sätter nästan en hel generation på avbytarbänken. Vi uppmanar därför våra kollegor i näringslivet att se över möjligheterna att erbjuda ungdomar jobb eller praktik.

Christian W. Jansson vd Kapp-Ahl, Mats Paulsson vd Peab och Michael Wolf vd Swedbank

Dagens Industri Debatt 8 juli 2010

Kan vi visa vägen så kan fler komma efter

Patricia Kempff, nationell projektledare för Unga Jobb hos Swedbank, tror att framgången för projektet handlar om tur och tajming.

Norrköpings Tidningar 9 juli 2010

Praktik öppnar dörrar

Zeynep Akgul flyttade till Sverige från Turkiet för två år sedan. Efter att ha sökt över femhundra jobb, har hon äntligen fått ett vikariat. Det fick hon tack vare att hon först hade varit praktikant på företaget i tre månader.

Sydsvenskan 9 september 2010

Krafttag mot arbetslösheten

I Västervik är 17,5 procent av ungdomarna mellan 16 och 24 år arbetslösa. Med det nystartade projektet Unga Jobb hoppas man på att sänka dessa siffror genom att bland annat kunna erbjuda praktikplatser.

Västerviks-Tidningen 28 oktober 2010

Företagsträff i Fjällräven Center

I går hölls ett första möte i ett projekt arrangerat av Swedbank i Örnsköldsvik. Syftet, att fasa in ungdomar i arbetslivet.

Örnsköldsviks Allehanda 8 december 2010

Fullt ös i Östergötland

Seminarier, nätverkande och debattartiklar. En mängd aktiviteter bidrog till att få frågan om ungdomsarbetslösheten i Östergötland högt upp på agendan. Genom ett brinnande engagemang, och med fyra Sparbanker i spetsen, har över 300 nya praktikplatser skapats i regionen.

- **DET GÄLLER ATT** arbeta i både det stora och det lilla för att få ett sådant här projekt att lyckas. Nyckeln till framgång i vår region har varit att vi först gick ut stort med buller och bång på regional nivå för att få upp frågan på agendan. Sedan bröt vi ner engagemanget till lokal nivå där de verkliga praktikplatserna skapades, säger Ronny Mårtensson, vd på Sparbanken i Åtvidaberg och en av eldsjälarna bakom det framgångsrika arbetet med Unga Jobb i Östergötlands län.

Arbetet tog sin start hösten 2009 när Swedbanks vd Michael Wolf, väckte frågan om ungdomsarbetslösheten vid ett seminarium för Sparbankerna.

- Vi kände att vi ville engagera oss eftersom vi alla verkar i små kommuner och det är viktigt att behålla ungdomarna kvar på orten, fortsätter Ronny Mårtensson.

Så Sparbankerna i Åtvidaberg, Vadstena, Valdemarsvik och Kinda-Ydre samlade, tillsammans med Swedbank, sitt kontaktnät över hela länet. Debattartiklar skrevs och publicerades i lokala media, nätverk byggdes och våren 2010 arrangerades ett antal seminarier i Linköping och Norrköping som sammanlagt drog omkring 600 besökare - företagare, ungdomar, kommuner och organisationer.

- Vi nådde vårt mål att få med oss representanter från alla 13 kommunerna i Östergötland, för att sedan bygga vidare med nätverk på lokal nivå där jobben skulle fram. Det lyckades över förväntan. Det är på lokal nivå, i den egna kommunen, som praktikplatserna verkligen skapas. Här vill man hjälpa "grannens barn" att få jobb, säger Ronny Mårtensson.

Förutom dessa aktiviteter anställdes en regional projektledare som höll i tåtarna, inte minst den webbplats som skapades och som blev embryot till Swedbanks nationella Unga Jobb-hemsida.

- Trots att vi fyra initiativtagare är små banker har vi med vårt gemensamma nätverk och engagemang, i armkrok med Swedbank, varit med och skapat många nya praktikplatser. Det gäller att inte rygga tillbaka bara för att man är en liten spelare. Man får det utrymme man tar sig, säger Ronny Mårtensson och avslutar:

- Nu ser jag fram emot att Unga Jobb drivs vidare i vårt län i samklang med Swedbank och de andra parterna. Det här handlar om allas vår framtid.

Ulrika Tamm, 22 år Stockholm. En av praktikanterna som fått tillsvidareanställning.

Bloggat om att få en chans

HELA HISTORIEN OM hur jag kom hit är ganska kort men ett känslotumult ändå. För ett par veckor sedan ringde de från banken. Det första jag tänkte på var att det blivit något strul och att jag blivit av med alla mina arbetslösa små pengar. Men så var det inte. Det var en Patricia som ville att jag skulle komma på intervju. Direkt när ordet arbetsförmedling nämndes ändrades mitt röstläge från lagom uttråkat till seriöst entusiastiskt.

Kunde året börja bättre? Jag kände mig headhuntad, det var de som ringt mig och inte tvärtom! Hurra! Efter mer än ett halvår som arbetslös, med jobbcoacher hit och möten dit hade jag i princip gett upp mitt jobbetande. Flertalet revideringar av både cv och personligt brev

var gjort men fortfarande inget napp efter sisådär 200 ivägskickade ansökningar. Om inte mer. Man tröttnar liksom då.

Två dagar senare stod jag utanför banken och hoppades, hoppades, hoppades att få komma hit varje dag i tre månader. Intervjun var klockan tio, jag stod utanför entrédörrarna tjugo i. Jag är alltid i tid, ja förutom när det kommer litet snö på marken och det blir växelfel.

Det här blir bara bättre och bättre. Möts efter ganska kort väntan av två trevliga kvinnor som ska intervjua mig. På väg till intervjurummet pratar vi arbetsförmedling och lokaler för jag är så imponerad (men inget väder, kan du tänka dig?). Det kändes mer som ett samtal än en intervju, det var avslappnat och jag var inte ett dugg nervös, en första gång för mig.

Efteråt fick jag feedback på hur det gått och vad de fått för uppfattning om mig. Det var jobbigt att ta trots den lilla kritik jag faktiskt fick men samtidigt otroligt nyttigt. Jag har varit på x antal intervjuer tidigare och aldrig någonsin fått någon kommentar på hur jag betett mig under samtalet. När jag gick därifrån tänkte jag att jag ändå lärt mig någonting av det här även om jag inte får praktikplatsen. Jag tävlar mot fyra andra och så bra gick det inte.

Ett av mina största misstag var att inte ta med arbetsprover. Visst jag hade fina papper med vitsord från tidigare handledare men inget riktigt bevis på vad jag kunde. Så när jag kom hem mailade jag dem till Patricia, tänkte att det i alla fall inte kunde skada. Jag tror det var tack vare det mailet jag sitter här nu.

Dagen efter ringde Patricia.

– Vi valde dig.

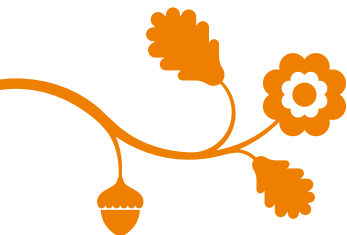
Jag minns inte riktigt vad jag gjorde men jag tror jag hoppade på stället och log så jag fick ont i kinderna den dagen. Wohoo! Jag hade fått något att göra de tyngsta månaderna under året.

Väntetiden att få börja på riktigt var ganska lång. Till en början var det bara tur för mig då jag sagt ja till att vara hundvakt i två veckor och det verkade klaffa perfekt då jag skulle få börja på måndagen och mitt hundvaktande slutat på lördagen.

Det blev inte riktigt så. Saker blev ännu mer uppskjutet och jag började bli lite orolig. Tankar som "tänk om de ångrat sig" eller "allt bara rinner ut i sjön" började nagla sig fast i huvudet på mig ju fler dagar i ovisshet som gick. Men det i onödan. Nu, ungefär en månad senare sitter jag här och ser snön yra utanför. Nu ska jag snart försöka få mitt inpasse-ringskort att fungera och sen ut i blåsten för lunch.

Hurra jag är en vanlig person igen!

Det är fredag idag och ikväll kommer jag för första gången på mer än ett halvår känna att jag är värd en helg.

Unga Jobb på nätet

Facebook:

Unga Jobb har 82 like (gillar)

Google:

Unga Jobb: 3 140 000 träffar

Unga Jobb Swedbank: 161 000 träffar

Unga Jobb Praktik: 169 000 träffar

www.ungajobb.se

24

procent kunde tänka sig att arbeta på bank
innan praktiken.

49

procent kan tänka sig att arbeta på bank
efter praktiken.

Röster om Unga Jobb

Under januari och februari 2011 genomförde UpGrades Education på uppdrag av Swedbank och Sparbankerna en kvalitativ undersökning kring erfarenheterna av det första året med Unga Jobb.

Undersökningen baseras på 76 telefonintervjuer med praktikanter och 25 intervjuer med handledare och chefer över hela Sverige.

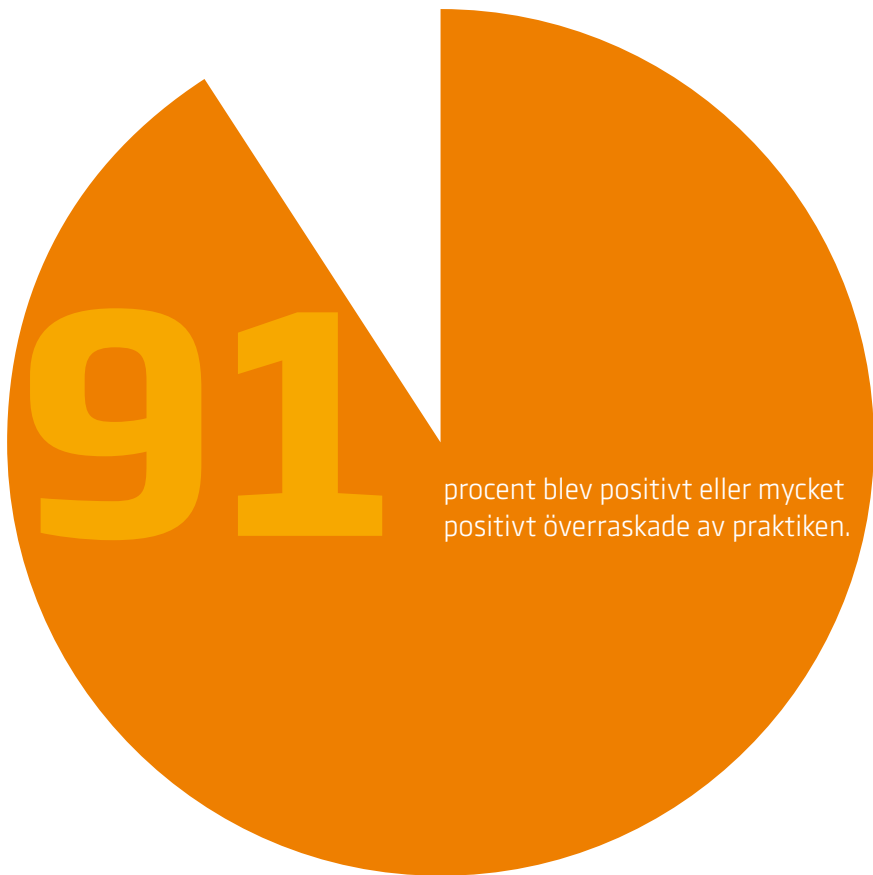
Praktikanterna har alla sin historia. En del kommer från gymnasiet, andra har högre studier bakom sig, några har tidigare jobberfarenheter. Gemensamt för de flesta av dem är att de av en eller annan anledning är arbetslösa och har haft svårt att ta sig ur den situationen.

Genomsnittsåldern på de intervjuade är 22,6 år. 58 procent är tjejer, 42 procent killar.

Samtliga intervjuade praktikanter har praktiserat på Swedbank- eller sparbankskontor.

Av de intervjuade handledarna och cheferna finns 18 inom Swedbank och Sparbankerna och 7 på andra företag.

På de följande sidorna hittar du en sammanställning av undersökningen med citat från ungdomar, handledare och chefer.

42 procent har studerat på högskola/universitet innan praktiken.

51 procent har ändrat sina framtidsdrömmar efter Unga Jobb.

Några viktiga slutsatser

- + 70 procent av de intervjuade praktikanterna på banken har fått jobb i någon form efter praktiken. Av dem har 70 procent fått jobb på den arbetsplats där de praktiserade.
- Mycket få ungdomar vet att möjligheten till praktik finns.
- Praktikanterna har i princip obefintliga förväntningar på praktiken i förväg. Målet är snarare "att göra något" än att utvecklas.
- + För en del har praktiken varit ett sätt att bryta en yrkesbana där de tycker sig ha fastnat.
- + Efter praktiken är ungdomarna över lag mycket nöjda. Den har gett självförtroende och självkänsla. Ungdomarna har uppskattat att få skapa relationer till kunder och kollegor och att få ta eget ansvar.
- De som inte är nöjda har saknat handledning, en tydlig roll eller har haft för lite att göra.
- + För företagen handlar erbjudandet om praktik om att ta ansvar – för samhället och för företaget.
- + Både arbetsgivarna och handledarna är över lag positiva till praktiken. Företaget har vidgat sin rekryteringsbas och hjälpt ungdomar. Arbetsplatsen har tillförts ny energi och nya infallsvinklar, handledaren har fått värdefulla erfarenheter och personalen känner stolthet.
- = Intern kommunikation, valet av praktikanten och goda förberedelser är avgörande för hur väl man lyckas med praktikplatsen.
- = Det som är avgörande för om praktikanten erbjuds fortsatt anställning är arbetsbelastningen och praktikantens sociala kompetens och intresse för jobbet.

**Varför
praktik?**

Varför gör ungdomar praktik?

I nio fall av tio är det arbetsförmedlingen som initierar praktiken. Mycket få ungdomar söker själva aktivt praktikplatser. När de erbjuds en möjlighet att söka praktik inom ramen för Unga Jobb är de först skeptiska – både till begreppet praktik och till banken som arbetsplats.

”Innan hade jag en lite negativ bild av banker i allmänhet. Det förändrades direkt – från dag ett kände jag mig välkommen och behövd.”

Ulrika Tamm, 22 år Stockholm

Många tror att såväl arbetsuppgifterna som kollegorna kommer att vara tråkiga och de frågar sig om de verkligen passar in på en bank. Arbetsförmedlarna får övertala åtta av tio att söka praktikplatserna.

”Som bankkund hade jag en viss uppfattning om bankpersonal. När jag blev en av dem upptäckte jag att de är som andra människor”

Ida Karlsson, 21 år Motala

Trots de lågt ställda förväntningarna söker ungdomarna praktik för att de ser det som starten på något nytt. De inser att de har fått en chans att bryta ett mönster av passivitet eller en möjlighet att ändra riktning på en yrkesbana de inte trivs med.

"Jag fick träna mig i svenska språket, lära mig hur det ser ut på svenska banker och hur det svenska arbetslivet fungerar."

Eva Lurina, 19 år, Finnspång

”Jag hade egentligen inga direkta förväntningar på praktiken. Det viktigaste var att få chansen att få testa något nytt.”

Sara Melin, 19 år Tierp

Några av praktikanterna har mer konkreta mål med sin praktik. De hoppas på en fortsatt anställning eller ser en möjlighet att få praktisera de teoretiska kunskaper de har med sig från sin utbildning.

”Jag kände att det var en perfekt grund för mina idéer om egenföretagande att gro i. Samtidigt har jag tankar på att studera ekonomi på universitet. Att praktisera på bank gav mig därför en grym möjlighet att få reda på till vilket område jag vill.”

Daniel Wolde, 20 år Uppsala

Flera praktikanter med utländsk bakgrund ser också praktiken som ett första steg ut på den svenska arbetsmarknaden. De får en möjlighet att träna sig på språket och en chans att se hur det fungerar på svenska arbetsplatser.

De lågt ställda förväntningarna visar att begreppet praktik fortfarande är relativt okänt. Det finns ett behov av att förtydliga begreppet. Ju fler som förstår nyttan med praktik, desto fler kommer sannolikt att söka praktikplatser. Det bekräftas inte minst av det faktum att åtta av tio ungdomar fick övertalas att göra praktik och att nio av tio av dessa ungdomar efter att ha genomfört praktiken rekommenderar sina kompisar att praktisera.

Före praktiken:

8 av 10 får övertalas av arbetsförmedlingen att söka en praktikplats.

Efter praktiken:

9 av 10 rekommenderar sina kompisar att praktisera.

Varför tar företag emot praktikanter?

Merparten av de företag som tar emot praktikanter motiveras av möjligheten att ta ett samhällsansvar. Det ligger i deras intresse att stötta samhället de verkar i. Ungdomarnas situation är särskilt viktig, eftersom de utgör framtiden. Arbetslösa ungdomar upplevs som ett resursslöseri som påverkar hela orten negativt.

”Scania är en stor arbetsplats i en relativt liten stad och vi ser praktikplatserna som en del av vårt samhällsengagemang.”

Sofia Lennartsson, personalman Scania Oskarshamn

För samhällets skull

Ju högre ungdomsarbetslösheten är i närområdet, desto större vikt lägger företagen vid samhällsansvaret. Nivån på ungdomsarbetslöshet tycks däremot inte påverka viljan att ta emot praktikanter. I Stockholm och Uppsala, där ungdomsarbetslösheten är förhållandevis låg, är frågan lika prioriterad som på orter med högre arbetslöshet. Där betonar man däremot den skillnad praktiken kan göra för individen mer än samhällsnyttan.

”Unga Jobb är ett win-win-koncept. Dels har vi ett generationsskifte på väg och kommer att behöva nyanställa, dels ser vi det som en viktig del av vårt samhällsansvar.

Alexander Klein, kontorschef Swedbank Malmö

För företagets skull

Att ta emot praktikanter handlar också om att ta ansvar för företagets framtid. Med praktikanter breddas rekryteringsbasen och företagen lär känna nya personer som de senare kan anställa.

”Att ta emot praktikanter är en naturlig del av vår strategi för offensiv rekrytering. Det är viktigt för oss att få visa unga människor hur modebranschen och KappAhl som arbetsplats fungerar. Därför var det självklart för oss att stötta projektet Unga Jobb redan från start.”

Anna-Lena Wendt, rekryteringschef KappAhl

Unga Jobb erbjuder också en möjlighet för företagen att visa kunder och anställda att man menar allvar med sitt samhällsengagemang. Personalen känner stolthet över att deras arbetsplats bidrar i en så viktig fråga.

”Unga Jobb stärker också Swedbank som varumärke och arbetsgivare. Jag är stolt över att jobba på en arbetsplats som stöttar det här projektet.”

Christina Holmqvist,
företagsrådgivare Swedbank Uppsala

Brister och svårigheter

Tidsbrist är det största hindret. Tid är en knapp resurs hos de flesta och man inser att det kostar på att ta emot en praktikant. En annan stötesten är okunskapen om vad praktik innebär och vilket ansvar det för med sig för dem som arbetsgivare.

Några arbetsplatser har haft svårigheter med urvalet av praktikanterna och med att hitta formerna för samarbetet med arbetsförmedlingen. Andra har upplevt den kontakten som berikande. Det pratas också i positiva ordalag om att praktiken kan vara en chans för handledaren att utveckla sin ledarskapsförmåga.

Förvånansvärt få har dock konkreta mål för praktikanterna. De är inte klara över vad praktikanterna ska få ut av sina tre månader.

”Jag tror att anledningen till att många tvekar är att man är osäker på vad praktik egentligen innebär för arbetsgivaren, och på grund av tid- och resursbrist.”

Kristina Mehler, projektledare kontanthantering i Norra Regionen

”Något som kan upplevas som ett hinder innan man tar emot praktikanter kan vara administrationen och kontakten med arbetsförmedlingen. Så snart praktikanterna är igång bidrar de dock med så mycket energi att man glömmer all inledande administration.”

Stefan Saager, hotellchef Scandic Infra City

”Checklistor och andra interna verktyg underlättar praktikprocessen. Det är också viktigt att relationen och samarbetet med arbetsförmedlingen fungerar bra.”

Petra Urvegard, kontorschef Swedbank Upplands Väsby

Vad är
en lyckad
praktik?

Vad tycker praktikanterna?

Nio av tio av de intervjuade praktikanterna är mycket positivt inställda till sin praktik. De skulle också rekommendera praktik till sina vänner. Trots att de inledningsvis hade låga förväntningar tycker de flesta i efterhand att praktiken har utvecklat dem, både på ett personligt och på ett professionellt plan. Många är positivt överraskade av praktikens innehåll och av vad arbetet innebär.

Men det finns också de som är besvikna. En lyckad praktik kommer inte av sig själv.

”Jag var egentligen nöjd redan efter första veckan. Den motsvarade nästan en månad i skolan. Framför allt har jag väl lärt mig hur det går till i verkligheten – en bra kontrast till skolan och teori.”

Barbara Takacs, 25 år Västerås

Självförtroende och självkänsla

Det mest positiva med praktiken är att självförtroendet och självkänslan har stärks. Med eget ansvar och vetskapen om att det är okej både att lyckas och att misslyckas växer tron på den egna förmågan. Självförtroendet ökar också av att ungdomarna får pröva sig i en yrkesroll. De får känna att de har handledarens och kollegornas förtroende och att det läggs tid och resurser på att utbilda dem.

”Jag har fått erfarenhet av samarbete i yrkeslivet. Praktiken har också bättrat på min självkänsla. Mycket beror på att jag fick så bra respons av kollegorna.”

Ida Linder, 23 år Mariestad

Praktikanternas självkänsla stärks av att de gör något och är något. I stället för att "ligga hemma på soffan" är de på väg någonstans och har positiva och roliga saker att berätta för människor i sin omgivning.

"Jag har blivit bättre på att sälja, utvecklats som person genom att ha något viktigt att göra och att slippa gå runt hemma. Jag känner mig stolt över att göra något meningsfullt."

Marina Ericsson, 26 år Torsby

Skapa relationer

Det mest utvecklande med själva arbetet är möjligheten att skapa relationer till kunder och kollegor. Kundservice och arbetsrelationer är abstrakta begrepp för den som inte har jobbat så mycket. Flera vittnar om hur relationerna till kollegor och kunder ger dem en känsla av tillhörighet.

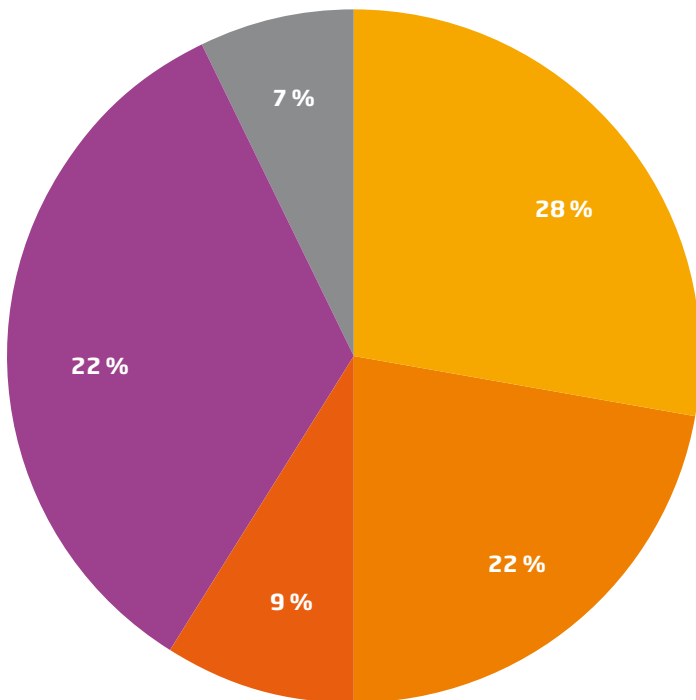

Så här har praktikanterna utvecklats ...

... på det personliga planet

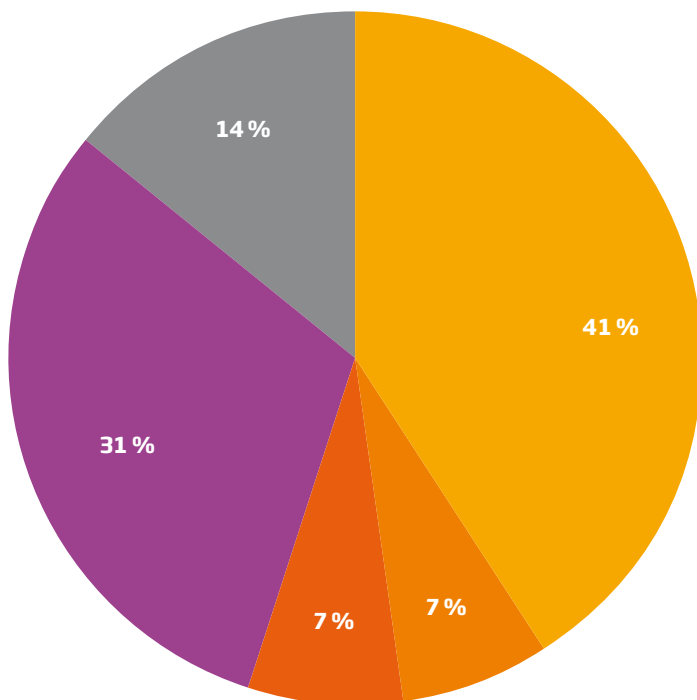
- större självsäkerhet
- bättre social förmåga och öppenhet
- mer självständig
- nya erfarenheter och lärdomar
- annat

... på det professionella planet

- bättre på att möta kunder
- mer benägen att ta ansvar
- lättare att samarbeta
- nya kunskaper om banken
- annat

”Jag har mycket lättare att prata med folk nu. Jag var social redan innan, men nu törs jag mer. Jag vågar stå upp för mig och visa att jag kan. Jag har även mycket lättare att förklara saker, att göra mig förstådd och att lära andra. De här veckorna har gett mig väldigt mycket.”

Madelene Larsson, 21 år Gävle

Att få tillräckliga och tydligt avgränsade arbetsuppgifter, stort eget ansvar och goda utvecklingsmöjligheter uppskattas också. Tydlighet gör att praktikanterna vet vad som förväntas av dem och de blir medvetna om hur de utvecklas över tiden.

100

”Om man kan betygssätta utvecklingen från noll till hundra så blir det hundra. Social kompetens, team building och annat har varit fantastiskt kul. Att bli mer självsäker också.”

Muslum Ince, 26 år Landskrona

Nästan alla praktikanter framhäver handledarnas och arbetskamraternas viktiga och – i nästan samtliga fall – positiva roll. De flesta påpekar vikten av att ”inte behandlas som en praktikant”. Det förstärker intrycket av att praktik fortfarande ses som något negativt. Det visar också hur viktigt det är att hela arbetsplatsen är delaktig.

”Jag blev inte behandlad som gratis arbetskraft. Det kändes verkligen som om de på kontoret ville hjälpa mig. Mindre bra är så klart att det är lite betalt och svårt att klara sig ekonomiskt.”

Ola Olofsson, 26 år Helsingborg

Negativa synpunkter

Många har svårt att komma med negativa synpunkter på sin praktik. Men för vissa har det varit en mindre bra upplevelse. De har saknat handfast handledning, de har inte haft tydliga arbetsuppgifter och/eller känt sig som en belastning för den ordinarie personalen.

"Första och andra dagen var det dåligt med information. Det fanns ingenting att göra. Jag kände mig nästan som en belastning. Kollegorna var för upptagna och ville inte släppa ifrån sig något. Det bästa var att jag ändå kände mig välkommen, att jag blev så väl omhändertagen på arbetsplatsen."

Anonym praktikant

En viktig lärdom är att de arbetsplatser som tar emot praktikanter måste lägga ner tid och resurser på vägledning och på att dedikera arbetsuppgifter åt praktikanterna. I värsta fall kan praktiktiden annars resultera i att såväl självförtroendet som självkänslan sänks.

”

Vissa på arbetsplatsen upplevde oss praktikanter som ett problem. I början hade jag hela tiden något att göra, och det var bra. Tyvärr blev det allt mindre av det mot slutet. Det hade varit bra med utvecklingssamtal någon gång i veckan. Ett kort samtal hade räckt.”

Marcus Högberg, 23 år Kalmar

”Det kunde ha varit mer strukturerat och planerat så att de olika avdelningarna var mer förberedda på att jag skulle komma. Syftet med att ta emot praktikanter hade kunnat förtydligas, liksom vad de trodde att jag kunde få ut av praktiken.”

Ida Linder, 23 år Mariestad

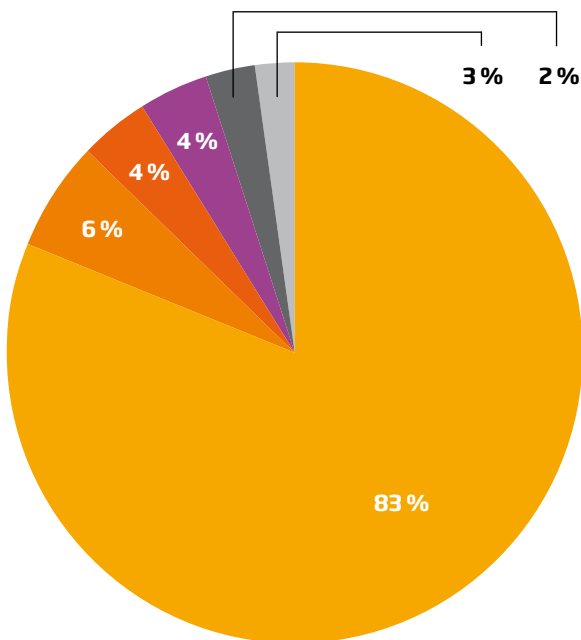
Introduktion är A och O

Även de som i övrigt är positiva, nämner ofta att de saknar en tillräcklig introduktion. De vill få syftet med praktiken, förväntningar och mål klara för sig. Med en tydlig introduktion får både handledaren och praktikanten en tydlig väg genom praktiken och en bild av vad praktiken kan leda till – på eller utanför den aktuella arbetsplatsen.

Vad kunde varit bättre?

- Inget, allt var bra!
- Fått mer information och bättre genomgång av praktiken
- Haft någon att bolla idéer med
- Fått möjlighet att få jobb eller stanna längre på praktiken
- Kontinuerliga uppföljningar
- Mer information om vad som händer efter praktiken

Vad tycker företagen om praktik?

Över lag är företagen mycket positiva till praktiken, men de har också fått klart för sig att framgångar inte kommer utan ansträngning.

”Det är enormt viktigt att man är förberedd med ett schema och en handledare som kan sätta av tid. Alla på arbetsplatsen måste vara med på satsningen”

Malin Hlawatsch, kontorschef Swedbank Vallentuna

Det mest positiva med praktiken är att den ger en ung människa, som har hamnat utanför systemet, möjlighet till en omstart. Praktiken ger ungdomarna chansen att visa framfötterna och eventuellt få ett jobb – på praktikarbetsplatsen eller någon annanstans.

”Praktiken är jättebra för banken, praktikanterna och för samhället. Här får ungdomarna ett försprång och en god chans att komma in i banken.”

Eva Thorén, personalchef Hudiksvalls Sparbank

Praktikanterna är naturligtvis också personella resurser. Rätt praktikant lär sig snabbt och blir självgående och användbar. Genom att företaget kan följa hur praktikanten utvecklas kan det också bli aktuellt med en anställning senare.

”En stor fördel är den utveckling vi ser på kontoret. Alla känner att de arbetar på en arbetsplats som axlar sitt samhällsansvar och det utvecklar oss som arbetsplats.”

Kristina Mehler, projektledare, kontanthantering Norra Regionen

Många betonar den positiva energi och de nya perspektiv som praktikanterna bidrar med. De som utses till handledare ges också en värdefull chans att utveckla sina ledaregenskaper. Hela kontoret växer med den gemensamma insatsen.

”Praktikanterna har bidragit med nya infallsvinklar på verksamheten. Kunderna har också uppskattat satsningen”

Oskar Johansson, kontorschef Swedbank Oskarshamn

De negativa kommentarerna kring praktiken hänger ofta ihop med kommunikationen och med urvalet av praktikanterna. Med bristfällig eller felaktig information finns det risk att personalen missuppfattar satsningen. Fel urval från arbetsförmedlingen ger upphov till onödig administration och byråkrati.

”Praktikanter måste ha ett intresse för att utvecklas och lära sig under praktiken”.

Pia Scheibenflug, bitr. kontorschef Swedbank Örebro

BR

Så lyckas du med praktiken

1. Kommunicera

Var tydlig! Bra kommunikation är en förutsättning för att praktikanter och personal ska förstå syftet med praktiken. För att praktikanten ska känna sig välkommen bör alla på arbetsplatsen ha bakgrunden klar för sig.

2. Se upp med urvalet

Välj rätt praktikant! Se till att arbetsförmedlingen förser dig med kandidater tills du hittar en som känns rätt. Praktikanterna måste ha ett intresse för att utvecklas och vilja lära. Har de inte det förlorar praktiken sin mening.

3. Var förberedd

Lägg upp en struktur! Förbered, gör en översiktlig plan och utse en handledare. De är viktiga förutsättningar för att praktikanten ska känna sig trygg och kunna fokusera på sin egen utveckling.

**Vad
händer
sedan?**

”Utan praktik hade jag aldrig fått jobbet. Egentligen borde man få göra en sådan praktik redan i gymnasiet.”

Sabina Löfstedt, 20 år Örbyhus

”Jag fick sommarjobb en månad efter praktiken. Efter sommaren började jag plugga till civilekonom och fick ett kontrakt så att jag extrajobbar parallellt med studierna.”

Nicklas Larsson, 20 år Boden

”Jag tror absolut att praktiken kommer att vara till hjälp. Bara grejen att jag har fått prova på det här. Jag har tidigare jobbat som lokalvårdare, men den här erfarenheten öppnar upp för nya möjligheter i andra branscher.”

Stina Lind, 22 år Örnsköldsvik

”Genom praktiken har jag blivit rekommenderad och fått referenser. Jag har sökt en del tjänster inom banken och hoppas få sommarjobb eller någon av de tjänster jag sökt. Jag vet inte säkert ännu, men har varit på intervju.”

Florence Mutumba, 24 år Stockholm

”Genom Unga Jobb fick jag motivationen att studera vidare inom ekonomi eller matematik. Det känns bra att ha kommit till den insikten.”

Marcus Höberg, 23 år Kalmar

”Efter två månader erbjöds jag ett sommarjobb på Swedbank och jobb på ett annat ställe. Jag valde det andra eftersom det var en tillsvidareanställning.”

Ola Olofsson, 26 år Helsingborg

"Jag sökte jobb på Swedbank under praktiken och fick den tjänsten mot slutet av praktiktiden. Ska snart börja med en internutbildning för att bli rådgivare."

Marina Ericsson, 26 år Torsby

"Min dröm är att driva ett eget företag. Att syssla med företagsutveckling eller utveckling av näringslivet. Men Unga Jobb har gjort att det även känns lockande att jobba på bank."

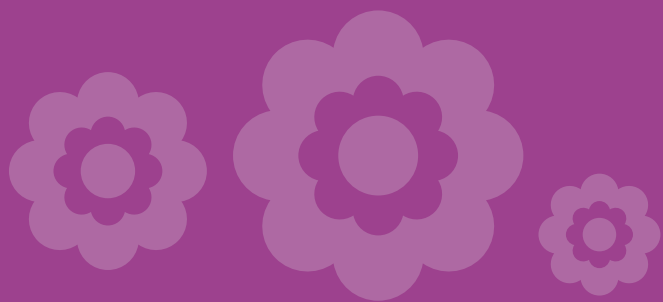
Ida Linder, 23 år Mariestad

"Jag fick jobb på Swedbank direkt efter praktiken. Jag fick tidigt veta att banken satsar på folk som verkligen vill och att det fanns möjligheter till jobb i och med praktiken."

Alen Jugo, 25 år Norrköping

"Unga Jobb kommer absolut att hjälpa mig. Mitt cv har hittills mest innehållit min sju år på McDonalds. Nu är jag ännu mer sugen på att jobba på bank än vad jag var förut. För mig är det här värt mycket."

Mattias Robertsson, 24 år Närke

Vad händer efter praktiken?

70 procent av dem som har intervjuats och avslutat sin praktik på banken har vid intervjutillfället fått någon form av anställning – fast anställning, timanställning eller vikariat.

70 procent av dem har fått jobb där de gjorde sin praktik. De flesta är övertygade om att de inte hade fått jobbet om det inte hade varit för praktiken.

70
procent

Därför anställer företagen

Det viktigaste skälet till att företagen erbjuder ungdomarna fortsatt anställning är den aktuella arbetsbelastningen – det finns ett uppenbart tomrum att fylla. Om praktikanten har fått erbjudande om jobb eller inte har också berott på hur stort intresse praktikanten har visat för arbetsplatsen och för jobbet. Praktikantens vilja att lära sig har spelat en avgörande roll. Arbetsgivarna har framförallt letat efter personer som fungerar väl med kunder och med övriga medarbetare.

En majoritet av företagen skulle också rekommendera andra att ta emot praktikanter.

Praktik och sedan ...

Praktikanterna upplever att det är kontakten med handledaren och arbetsbelastningen som har varit avgörande för om de har fått fortsatt anställning eller inte. Med god handledning, tydliga arbetsuppgifter och bra uppföljning upplever praktikanterna att de har fått möjligheter att visa vad de går för och fått förutsättningar att utvecklas.

Många praktikanter förbiser att de kunskaper de har tillgodogjort sig på arbetsplatsen kan vara användbara även när de söker jobb på andra ställen. Att praktiken ska kunna leda till jobb någon annanstans är sällan ett mål. Däremot har praktiken vidgat deras perspektiv och gett dem modet att formulera nya drömmar. Flera av de yngre praktikanterna har också insett vikten av utbildning och inspirerats att studera på högre nivå.

”Vi har anställt flera av praktikanterna. Det beror dels på att vi har haft behov, dels på att de är så bra personer. Banken är idag en kundorienterad organisation där social förmåga och servicekänsla är a och o.”

Eva Thorén, personalchef Hudiksvalls Sparbank

”Det som avgjorde om de fick jobb var dels arbetsbelastningen – att det fanns en roll att fylla – dels intresset från praktikantens sida. De ska verkligen vilja arbeta med just detta. Inte bara få ett jobb.”

Stefan Saager, hotellchef Scandic Infra City

”Den sociala förmågan avgör om de erbjuds jobb. De måste fungera bra med kunder och med de andra på arbetsplatsen och ha ett intresse av banken som arbetsplats.”

Carl-Johan Björlingson, företagsrådgivare Uppsala

”Vi rekommenderar alla branscher att ta emot praktikanter. Det är ett bra sätt att axla ett samhällsansvar. Dessutom får företaget tillgång till en värdefull pool av resurser.”

Stefan Saager, hotellchef Scandic Infra City

”Här får ungdomar som står utanför arbetsmarknaden en unik chans till arbetslivserfarenhet. Samtidigt är vi som företag med och tar vårt samhällsansvar och kanske hittar framtida medarbetare. Utan erfarenheter och referenser är det svårt att få en anställning.”

Sofia Lennartsson personalman, Scania Oskarshamn

”Jag rekommenderar det här till andra. Det får mig att känna stolthet över företaget och det är ett bra sätt att rekrytera för framtiden.”

Ronny Mårtensson, vd Åtvidabergs Sparbank

”Självklart rekommenderar jag andra att ha praktikanter! Det är utvecklande, roligt och följer bankens värderingar. Vi får in positiv energi på arbetsplatsen och möter enormt mycket positiv respons från kunder och från det omgivande samhället. I slutändan mår vi som arbetsplats bra när orten mår bra.”

Carl-Johan Björklingson, företagsrådgivare Swedbank Uppsala

”Satsningen berikar individen och kontoret. Det är också ett ypperligt tillfälle att prova en eventuellt framtida anställd – det är bra inte minst för mindre företag.”

Johan Engström, kontorschef Swedbank Karlstad

”Det finns många skäl att gå med i Unga Jobb. För det första förlorar både privatpersoner och företag på att en hel generation går arbetslös. För det andra får man in en person med nya influenser och får chans att testa den. Olikheter skapar utveckling. För det tredje kan man göra en person glad och det får hela företaget att växa. Man kan inte lita på att det löser sig – alla tjänar på konkreta lösningar.”

Gith Bengtsson, personalchef Svensk Bankmarknad

Drömjobb ...

Drömjobb ...

Drömjobb ...

Drömjobb ...

Drömjobb ...

"Mitt drömjobb är att jobba på galleri med konst. Men jag har blivit mer öppen för annat sen Unga Jobb, mer öppen för förslag."

Nellie Novaky, 24 år Uppsala

"Drömmen idag är Private Banking – en dröm som föddes under tiden på Unga Jobb. Praktiken gjorde att jag visste att jag ville gå till den privata sidan, mot högre kundsegment."

Cihan Kizil, 24 Järfälla

"Drömjobbet är fortfarande fotbollsproffs. Om jag måste välja ett vanligt yrke är det inom bank, vilket delvis är ett resultat av Unga Jobb".

Jesper Olsson, 20 år Hofors

"Just nu är drömjobbet inom Swedbank – jag skulle trivas där. Senare skulle jag gärna starta eget. Kanske försäljning på internet."

Nicklas Sköld, 24 år Mörsil

"Drömjobbet är att sätta oddsen på exempelvis hästar, att arbeta för Svenska Spel och bevaka deras odds. Mina drömmar har inte förändrats sen Unga Jobb, snarare förstärkts."

Marcus Högberg, 23 år Kalmar

"En dröm är väl att jobba med personalfrågor och arbetsplatser som har problem med sin personal. Att få hjälpa till att skapa bättre sammanhållning och få personalen mer engagerad och positiv."

Frida Eskilsson, 26 år Kalmar

"Bankjobb har länge varit drömmen. Förra jobbet flyttade utomlands och den här möjligheten dök upp. Drömmen inom Swedbank vore att bli rådgivare eller att utvecklas inom branschen."

Alen Jugo, 25 år Norrköping

Massivt pådrag i Bergslagen

Ung, arbetslös och bosatt i en avfolkningsbygd. Så ser verkligheten ut för många ungdomar. Men det går att ändra på. I Bergslagen har hundratals unga fått jobb genom ett unikt samarbete mellan Sparbanken, kommunerna, arbetsförmedlingen och lokala företag.

PÅ FÖRSOMMAREN 2009, året efter den stora finanskrisen, skenade arbetslöshetssiffrorna. Bergslagen, som har en tradition av tung industri, var förstås extra hårt drabbade. Det sporrade Bergslagens Sparbank, med vd Christer Trägårdh i spetsen, att initiera en viktig insats för arbetslösa ungdomar i de tre bergslagskommunerna Lindesberg, Nora och Ljusnarsberg. En insats som kom att bli en viktig vägvisare i arbetet med Unga Jobb.

– Banken är en central institution på en liten ort. Därför ville vi vara med och ta vårt ansvar för att stoppa den skenande ungdomsarbetslösheten. För om vi inte behåller ungdomarna och ser till att de får arbete här så söker de sig bort för att studera eller få jobb på annan ort. Det gynnar varken kommunerna eller oss som bank, säger Christer Trägårdh.

Sagt och gjort. Under hösten samlade banken kommunalråden från de tre kommunerna i regionen. Resultatet av mötet blev en mycket konkret åtgärdsplan. Tillsammans bjöd kommunerna, arbetsförmedlingen och banken in lokala företag till träffar där man informerade om praktikplatser och uppmanade dem att ta in praktikanter.

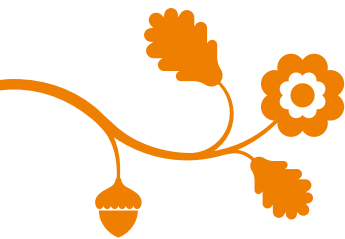
– Banken fungerade som en katalysator som höll i träffarna och talade om problemet. Dessutom gick vi i bräschen genom att själva ta in ett antal praktikanter, säger Christer Trägårdh.

Många av företagen som kom till mötena fick upp ögonen för vad det innebär att ta in en praktikant.

– Vi stötte ofta på missuppfattningen att man inte kan ställa några krav på sin praktikant, men det stämmer förstås inte. Företagen fick lämna sin kravprofil till arbetsförmedlingen som sedan gjorde arbetet med att matcha ett antal kandidater till platsen, säger Christer Trägårdh.

Resultatet lät inte vänta på sig. På kort tid hade de flesta ungdomar i kommunerna fått praktikplats – en ovärderlig hjälp för att skaffa sig arbetslivserfarenhet. I Nora fick så gott som samtliga arbetslösa ungdomar en praktikplats. De ungdomar som inte fick praktikplats fick ändå god hjälp genom den feedback de fick på sina intervjuer och cv.

– Jag tror att nyckeln till framgång hos oss i Bergslagen är att vi höll det på en mycket konkret, och ganska småskalig nivå. Vi hade ett praktiskt och fruktbart samarbete mellan arbetsförmedlingen, kommunerna och företagen som gav resultat. Huvudansvaret ligger förstås på kommunen och arbetsförmedlingen, men banken har varit motorn som driver på projektet, säger Christer Trägårdh.

En praktikants dagbok

8–12 november

Första veckan var mycket händelserik. Först fick jag träffa min handledare Maria Zitting från företagsmarknaden. Jag fick en introduktion och följde med Maria på några möten. Jag fick också material att läsa. Tre dagar tillbringade jag sedan på ett mindre bankkontor på Medborgarplatsen. Där fick jag en inblick i hur ett litet kontor fungerar. Jag fick prova olika uppgifter som att boka in kunder, vara med vid kassan, vara med på möten där man diskuterade om kunder skulle beviljas olika typer av lån. Jag fick också träffa olika förenings- och företagskunder som behövde hjälp med olika saker. Veckan har varit mycket spännande.

15–19 november

Den här veckan spenderade jag på telefonbanken. Det var väldigt roligt. Jag fick lyssna på ingående och utgående samtal om erbjudanden, lån, försäkringar, överföringar mellan konton och om hjälp av olika slag. Det var mycket lärorikt eftersom jag ska ringa kunder om e-bokföring senare under min praktik. Nu känns det som jag vet lite mer om hur jag ska bemöta kunderna.

22 november

En händelserik dag. Jag fick en del uppgifter som jag gjorde klart. Jag var också med på avdelningsmötet som hålls varje måndag. Senare på dagen fick jag träffa andra praktikanter från Unga Jobb under ett introduktionsseminarium. Tillsammans gjorde vi övningar om vår praktik. Vi fick också råd om hur vi skulle få ut så mycket som möjligt av praktiken. Vi diskuterade våra upplevelser, förväntningar, roller och mål

med praktiken. Det var väldigt nyttigt. Det fick mig att fundera på saker med praktiken som jag inte hade tänkt på tidigare.

23 november

Idag har jag fortsatt med uppgifterna som jag fått om e-bokföring. Fick också träffa leverantören som visade mig hur e-bokföring fungerar. Träffade också Jessica och Maria på Betala, där jag ska vara under resten av min praktik. Fast jag ska också utföra mitt uppdrag med e-bokföring och besöka mindre kontor på andra ställen.

24 november

Dagen började långsamt. Jag väntade på att få en introduktion av ett program som jag ska använda när jag ringer kunder som har e-bokföring. Tyvärr blev genomgången aldrig av. Senare den dagen gick jag och Maria på ett event för entreprenörer och företagsledare som ville expandera sina företag. Jag fick bli att träffa Mikael Lindqvist som är grundare till företaget Portal. Det bjöds även på underhållning. Det var en mycket givande kväll, full av människor med drömmar redo att uppfyllas och de som redan hade uppfyllt sina drömmar.

25 november

Idag hade min handledare ordnat så att jag fick vara hos Lars Olofson, som är Product Coordinator för kunder från Baltikum. Jag tycker att det var givande. Jag fick träffa andra på avdelningen som jobbar med mobila tjänster. Jag fick uppgifter att utföra under dagen. Det gav mig ännu en aspekt på banken.

26 november

Idag fick jag vara med på en workshop om nya produkter. Jag fick se hur det går till när ett projekt sätts igång. Några av de saker som diskuterades var resurser, priser, kunder och feedback. De försökte dra slutsatser och förutse framtida problem. Det diskuterades allt från namn på erbjudanden till hur projektet skulle utvecklas.

6 december

Maria har ordnat så att jag fick vara på kontoret på Hamngatan. Jag fick träna på att ringa kunder om olika tjänster, men även att vara med och träffa kunder. Det var en mycket spännande dag där jag fick se olika problem som kontoren tar hand om under en dag.

7 december

Även idag var det mycket som hände eftersom jag fick vara med vid kassan. Här fick jag lära mig hur det fungerar när kunder sätter in och tar ut pengar. Jag fick mer insikt om vilka ärenden kunderna kan ha när de kommer in på ett bankkontor. Som sagt många nya kunskaper.

14 december

Var på seminariet om bankens värderingar med andra kollegor. Några har jag träffat tidigare. Andra var nya ansikten.

17 december

Jag kan inte förstå att hälften av min praktiktid har gått. Det är chockerande hur fort tiden har gått. Idag fick jag träffa Thorsten Carlsson som jobbar på IT. Det har varit en mycket informationsrik dag. Jag fick se hur människor jobbar på IT-sidan, bl a användarstödsteknikerna.

21 december

Idag fick jag introduktion och coachning för att ringa e-bokföringskunder. Jag fick tips om vad jag skulle tänka på, göra och vad jag kan förvänta mig av kunderna.

20–22 december

Tre väldigt tysta dagar. Många är lediga. Den här veckan får jag äntligen en egen dator efter mycket strul. Det känns alldeles underbart!! Nu kommer det vara enklare att komma igång och jobba.

27–30 december

Även denna vecka var stillsam. Majoriteten av alla anställda på Brunkebergstorg är lediga. Jag har fortsatt med mina arbetsuppgifter som jag har blivit tillskriven.

3–7 januari

Veckan började med krångel; mitt passerkort fungerade inte och jag fick veta att min behörighet gick ut vid årsskiftet och att det kommer att ta tre dagar att ordna. Förutom det gick dagen bra. Jag fortsatte att jobba mig ner på listan och utföra de uppgifter jag hade. Tyvärr har jag inte fått ut så mycket av den här veckan då jag har varit sjuk. Jag har jag fått feedback på mitt cv från Maria.

10–14 januari

Det har varit en lugn vecka med likadana uppgifter som förra veckan. Fick ett nytt uppdrag om e-bokföringskunder.

24–28 januari

Den här veckan har varit lugn. Jag har som vanligt ringt kunder och hjälpt till med ett projekt som involverar serviceboxar. Har ringt inaktiva kunder och bokat in dem för starthjälp. Jag har dessutom haft en uppföljningsintervju om hur resten av min praktik har varit, om mina förväntningar har förändrats sen vi sist träffades. Veckan har varit jobbig i och med att jag förlorade min behörighet och fick vänta en hel dag med att det skulle åtgärdas. Som tur var kunde jag nå Maria på telefon och få hjälp.

26 januari

Började dagen med debriefing om de e-bokföringskunder som jag har ringt under de senaste veckorna. Jag fick berätta hur det har varit att ringa, vilka mönster jag la märke till och ifall det fanns några frågor. Vi diskuterade olika förändringar som ska göras och jag fick råd om vad jag borde tänka på när jag ringer kunder i framtiden.

Tiden har gått så fort och snart har min tid på Swedbank slut. Trots det känner jag att jag har fått en mycket god inblick i hur banken fungerar och hur medarbetarna jobbar.

Sammanfattningsvis tycker jag att praktikerbetet har varit mycket skiftande, med framförallt assistentbetonade uppgifter. Jag kände mig välkommen överallt. Jag har fått mycket stöd och hjälp av min handledare. Jag har haft en del intervjuer och sökt ett par tjänster inom banken som min handledare har hjälpt mig att söka. Dessutom fick jag gå på olika studiebesök på områden i banken som jag är intresserad av. Det har hjälpt mig att inse vad jag måste jobba på hos mig själv. Nu vet jag vad vill arbeta med. Det känns viktigt inför framtiden.

Handledarens uppgift är att lägga upp ett schema och vara ett stöd och en hjälp för praktikanten. Det kan till exempel handla om att praktikanten aldrig får stå ensam vid kassan.

Men en bra handledares engagemang sträcker sig längre än så. Florence och Maria håller kontakten även efter praktiken. Målet för dem båda är att Florence ska få ett spännande arbete på Swedbank.

Krafttag i Blekinge

100 nya praktikplatser och en helt ny mötesplats på nätet för arbetslösa ungdomar och presumtiva arbetsgivare. I Karlshamn och Olofström har man på bara några månader lyckats vända en nedåtgående spiral.

27 PROCENT ARBETSLÖSA ungdomar i Olofström och 18 procent i Karlshamn. Precis som på så många andra orter på landsbygden upplevde även de blekingska bruksorterna Olofström och Karlshamn en skriande ungdomsarbetslöshet under sommaren 2010.

– Det var förskräckliga siffror som mötte oss. Vi kände att vi måste ta krafttag och göra ett upprop! Som sparbank är vårt uppdrag att leverera kund- och samhällsnytta och därför måste vi engagera oss i vårt verksamhetsområde, säger Henrik Kördel, vd på Sparbanken i Karlshamn.

Inspirerade av framgången hos kollegorna i Östergötland och deras arbete med Unga Jobb beslutade sig Sparbanken i Karlshamn att starta ett eget projekt, men att ta det ett steg längre.

– Vi anställde två mycket drivna och utåtriktade projektledare som då själva var arbetslösa. De fick i uppgift att driva projektet som gick ut på att skapa ett stort antal helt nya praktikplatser till ungdomar genom att engagera och sammanföra det lokala näringslivet med arbetsförmedlingen, facket och ungdomarna, säger Henrik Kördel.

Som en del i arbetet byggdes en webbplats, www.ungaipraktiken.se, där ungdomar kan hitta och söka olika praktikplatser, få tips och råd om hur man ska gå tillväga i en intervjusituation, men där även företagen kan ta del av och lära sig mer om projektet innan de beslutar att delta. Sparbanken i Karlshamn och de två projektledarna träffade och sammanförde ett stort antal lokala företag för att uppmana dem att ställa upp med nya praktikplatser. Och resultatet lät inte vänta på sig.

– Redan efter fem månader hade vi lyckats få fram hundra helt nya praktikplatser, utöver de som redan fanns innan vi startade projektet. Det har varit så lyckat att vi nu har beslutat förlänga projektet under våren 2011, berättar Henrik Kördel.

Men han är mycket noga med att påpeka att praktikplatserna inte konkurrerar med riktiga arbeten. Därför slutar också praktikperioden den sista maj så att ungdomarna ska få möjlighet att söka betalda sommarjobb, kanske på sin forna praktikplats.

– För oss är det oerhört viktigt att ungdomarna stannar kvar i trakten. Utan dem har vi ingen framtid. Varken som bank eller som samhälle. Jag hoppas att "I praktiken" ska få fortsätta också i framtiden, även om det kanske kommer att ske i annan regi och med någon annan huvudman, avslutar Henrik Kördel.

Checklista för arbetsgivare

Före praktiken

- 1** När du har bestämt dig för att ta emot en praktikant bör du stämma av beslutet med de fackliga representanterna på arbetsplatsen. Informera alla medarbetare som kommer att beröras av praktiken. Försäkra dig om att de har förstått varför ni ska ta emot praktikanten. Vad betyder det för den arbetslösa ungdomen? Vad betyder det för orten ni verkar på och vad betyder det för omvärldens syn på er som företag och arbetsgivare? Poängtera också att praktiken är ett bra verktyg i er egen rekryteringsprocess. Formulera ett mål för vad praktiken ska ge er.

Tips!

Använd gärna citat och exempel från den här boken som stöd för dina argument. Mer info hittar du också på ungajobb.se

- 2** Anmäl din praktikplats till arbetsförmedlingen. Var tydlig med vilka förväntningar du har på praktikanten, men kom ihåg att det handlar om en praktik, inte om en anställning. Be att få träffa minst fem tänkbara kandidater.

Tips!

Be att ungdomarna ska ta med sig betyg och eventuella arbetsprover till intervjutillfället.

- 3** När du träffar ungdomarna är det viktigt att du försöker skapa en så avspänd situation som möjligt. Låt intervjun mer ta formen av ett samtal än en utfrågning. Var noga med att ge alla ungdomar du träffar feedback på hur du upplever deras uppträdande under intervjun. Vad var bra, vad fungerade inte och vad bör de tänka på till nästa gång.

Tips!

Var lite smart! Ta in praktikanter i mars eller september. Då har du fullfjädrade vikarier lagom till semestrarna.

- 4 När du har valt ut en praktikant är det dags att informera alla berörda medarbetare om vem som kommer, när praktiken börjar och hur länge den kommer att hålla på. Gå gärna igenom syftet och mål med praktikplatsen igen.
- 5 Avtalet som reglerar förhållandet mellan dig och praktikanten tillhandahålls av arbetsförmedlingen. Exempel på sådana avtal hittar du på arbetsformedlingen.se

Tips!

Kom ihåg att beställa namnskylt, behörighet, telefon, nycklar, dator och kort som praktikanten kan behöva för att komma igång. Det är viktigt för att de ska känna sig välkomna.

- 6 Utse en handledare. Handledaren håller kontakt med arbetsförmedlingen, leder praktikantens dagliga arbete och tar emot frågor och önskemål från praktikanten och den övriga personalen.

Tips!

Försäkra dig om att alla på arbetsplatsen vet vem som är handledare.

- 7 Gör en plan för praktikperioden. Låt utgångspunkten vara att praktikanten ska få en helhetsbild av företagets verksamhet. Försök att göra ett så varierat och intressant program som möjligt. Det ska ge praktikanten möjlighet att ta eget ansvar och lösa egna uppgifter.

Under praktiken

- 1 Introduktionen är otroligt viktig. Se till att praktikanten känner sig välkommen. Hälsa på kollegorna, presentera handledaren och visa runt i lokalerna. Berätta om företaget och verksamheten. Gå igenom vilka regler som gäller för eventuell sekretess, säkerhet, arbetstider, internetanvändning, sjukanmälan osv. Gå också igenom planen. Var lyhörd för praktikantens frågor och förslag.

Tips!

Ge praktikanten meningsfulla uppgifter och skriv ingen lång kravlista. Hon/han är hos er för att få erfarenhet och en referens.

- 2 Bestäm en rutin för regelbundna avstämningsmöten när du ger feedback, stöd och lyssnar.
- 3 Om praktiken av någon anledning inte fungerar ska du meddela arbetsförmedlingen att ni vill avsluta praktiken.

Efter praktiken

- 1 Avsätt tid under någon av de sista dagarna för att gå igenom praktiktiden med praktikanten. Vad har varit bra och vad hade kunnat göras annorlunda. Vilka är lärdomarna och på vilket sätt har praktiken påverkat praktikantens syn på sig själv och på företaget? Ge praktikanten återkoppling på sina insatser.
- 2 Skriv ett arbetsintyg som beskriver vad praktikanten har gjort under praktiken. Arbetsintyget kan mycket väl vara nyckeln till nästa jobb. Tacka av praktikanten på ett trevligt sätt.
- 3 Boka in en återträff ett par veckor fram i tiden för att visa att ditt engagemang sträcker sig längre än över praktiktiden.

Checklista för praktikanter

Före praktiken

- 1 Skriv in dig på arbetsförmedlingen om du inte redan har gjort det. Där får du en handläggare som bl a hjälper dig att leta jobb. När du har varit inskriven i 90 dagar blir du erbjuden **Jobbgaranti för ungdomar**. Tacka ja till det.
- 2 När du är med i jobbgarantin har du möjlighet att få en praktikplats. Arbetsförmedlingen hjälper dig att hitta en.
- 3 Sätt ihop en ansökan: ett kort personligt brev och ett vasst cv. Ta gärna hjälp av din handläggare. På arbetsformedlingen.se hittar du också bra tips på vad du ska tänka på när du gör brevet och levnadsbeskrivningen.

Tips!

Gör det lätt för arbetsgivarna. Formulera i en mening vad du har att erbjuda. Utgå från dina talanger och de områden som intresserar dig. En oväntad mix gör dig unik – undersköterska med ekonomiintresse, gymnasieekonom med motorkunnande, naturvetare med musiköra. Kommer du inte på just din grej – misströsta inte. Ju mer du praktiserar och jobbar desto fler insikter kommer du att få.

- 4 Var aktiv. Om inte arbetsförmedlingen kan erbjuda dig en praktikplats måste du agera själv. Fundera på vilka företag som kan vara rätt för dig och hör av dig till dem. Försök att sätta dig in i arbetsgivarens situation. Varför ska de välja just dig? Läs på innan du hör av dig. Du måste t ex kunna förklara vad det innebär för arbetsgivaren att ta emot en praktikant. Ett samtal kan leda till en praktikplats eller "bara" till ett tillfälle att få göra en intervju. Alla erfarenheter du får kommer du att ha nytta av.
- 5 Träna inför intervjutillfället. Skriv ner svaren på frågor som du tror kan komma upp och testa gärna svaren på omgivningen. Även om intervjusituationen känns

ovan är det viktigt att du aktivt försöker bidra till att mötet med arbetsgivaren blir lättsamt och bra. Förbered också en fråga till arbetsgivaren. Då visar du att du är intresserad. Spara dina eventuella funderingar kring fikapauser och arbetstider till ett senare tillfälle.

Tips!

Om ett företag inte kan ta emot dig som praktikant, fråga om de har tips på andra företag.

Under praktiken

- 1 Tänk igenom vad du vill få ut av praktiken och gör en övergripande plan för dina 90 dagar. Vad vill du lära dig? Vilka egenskaper vill du utveckla? Fundera över hur du kan använda praktiken för att nå dina mål och gå vidare.
- 2 Väl på plats är det viktigt att du tar egna initiativ och vågar ställa frågor. Tveka inte att säga till om du har för mycket eller för litet att göra. Var öppen och beredd att prova så många olika arbetsuppgifter som möjligt.
- 3 Se till att du får ha regelbundna avstämningar med din handledare, så att praktiken verkligen blir så som du har tänkt dig.

Tips!

Var tillgänglig och aktiv. Försök att följa med på så många möten som möjligt. Det är alltid lärorikt.

- 4 Försäkra dig om att du får ett avslutande, summerande samtal med din handledare eller chef, då ni går igenom vad som har varit bra och vad som inte har fungerat. Det är viktiga lärdomar både för dig och för arbetsgivaren.

Tips!

Glöm inte arbetsintyget. Det är viktigt! Kolla att du får använda din handledare som referens och ta reda på vad hon/han i så fall tänker säga om dig.

Efter praktiken

- 1 Fortsätt att hålla kontakten med din handledare. Berätta vad du gör och hur det går för dig. Att vårda sina kontakter är ett bra sätt att skapa förutsättningar för framtiden.

Kontaktuppgifter

Arbetsförmedlingen 0771-416 416
telefon tid vardagar 8–22, lördagar och söndagar 10–16
kundtjanst@arbetsformedlingen.se

Projektledare Unga Jobb, Patricia Kempff
patricia.kempff@swedbank.se

ungajobb.se
kontakt@ungajobb.se

Till sist

Arbetet med Unga Jobb fortsätter. Under 2011 kommer praktiksatsningen att bli en del i den ordinarie verksamheten för att på sikt ingå i Swedbanks bemanningsstrategi. Varför är den viktig?

DET HANDLAR OM bankens framtida medarbetare – vår viktigaste resurs. Då syftar jag både på dem vi är måna om att behålla och på dem vi vill attrahera framöver. Jag blir både glad och berörd av det som våra praktikanter beskriver som stora vinster med att göra praktik, men det är framför allt två saker som slår mig efter att ha läst boken.

Åtta av tio ungdomar fick övertalas att komma på intervju till banken samtidigt som de verkar ha genomgått en påtaglig förändring efter bara 90 dagar. Flertalet vill stanna och har dessutom blivit erbjudna en anställning. En person som tillåts växa, fostras och utvecklas i ett värderingsdrivet företag blir en ovärderlig ambassadör. En medarbetare som från början är tveksam till banksektorn, men möter en varierad verksamhet där service står i fokus och där möten med andra människor är en central del av vardagen är en viktig signal till oss som arbetsgivare. Vi måste kliva fram och visa vilka vi är. Vi måste skapa en företagskultur som bjuder in unga tidigt och som uppmuntrar till vidare studier. Men **efter** att ha provat på att jobba. Inte som det ofta är nu; med en färdig examen vid 27 års ålder utan arbetslivserfarenhet. En av framgångsfaktorerna vid rekrytering handlar om matchning. I Unga Jobb visar vi att vi kan rekrytera attityd och intresse. Nyfikenhet väcks genom uppgifterna. Då blir vår roll att klä vår medarbetare tidigt med "rätt" kompetens.

Min andra reflektion handlar om hur vi kan utveckla våra yngre och duktiga medarbetare. I en av våra regioner har man lagt ansvaret att driva och förvalta Unga Jobb på våra Young Professionals – ett nätverk i banken för medarbetare som är under 35 år. Några Young Professionals axlade ansvaret för projektet och som en del av arbetet tillåts de sakta växa in i rollen som framtida ledare. En stor vinst för både dem och oss.

Utmaningen att slussa ut unga i arbetslivet består. Men genom att engagera oss i Unga Jobb har vi börjat bygga långsiktiga relationer med ungdomar runt om i landet. Vi har

visat vad bank faktiskt handlar om och fått praktikanter med starkast intresse för just oss som arbetsgivare att vilja stanna och utvecklas men också vara med och utveckla vår framtida bank. Jag hoppas att du som har läst boken och ansvarar för rekryteringen i din verksamhet tänker: det här var ingen tokig idé. Det är kanske något även vi kan göra.

Vänta inte. Våra ungdomar är alldeles för värdefulla och kompetenta för att lämnas utanför den svenska arbetsmarknaden.

Marie Hallander Larsson, personaldirektör Swedbank

- Jag fick städa, diska, rensa i garaget, vara med på kundklubbmöten och fixa massa ärenden åt våra hotellgäster. Det var en fantastisk möjlighet att få se hur det funkade i praktiken, säger Marie Hallander Larsson som i sin ungdom praktiserade på Scandic Hotel i Järva Krog.

”Utan praktik hade jag aldrig fått jobbet”,
konstaterar Sabina Löfstedt, som är en av de
2 000 ungdomar som har fått en praktikplats
tack vare Unga Jobb.

I DEN HÄR boken har vi samlat röster, erfarenheter och lärdomar om vad praktik kan betyda för unga människor, för företag och för samhällen. Se boken som en källa till inspiration och som vägledning för egna upptäckter.

Unga Jobb, som har kommit till på initiativ av Swedbank och Sparbankerna, är ett exempel på hur ambitionen att lösa ett problem kan lösgöra kraft och skapa engagemang. Unga Jobb visar också hur många positiva värden det kan finnas i en till synes enkel idé.

SparbanksAkademien